

Innst. 169 S

(2011–2012)

Innstilling til Stortinget fra utenriks- og forsvarskomiteen

Dokument 8:17 S (2011–2012)

Innstilling fra utenriks- og forsvarskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Peter N. Myhre, Morten Høglund, Karin S. Woldseth, Jan Arild Ellingsen og Siv Jensen om krav om uavhengige evalueringer av bistanden

Til Stortinget

Sammendrag

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«I

Stortinget ber regjeringen sørge for at det utføres uavhengige evalueringer av norske bistandsprosjekter.

II

Stortinget ber regjeringen arbeide aktivt i relevante internasjonale fora for å øke oppslutningen om uavhengige evalueringer i bistanden.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Knut Gravråk, Laila Gustavsen, Stein Erik Lauvås, Sverre Myrli, Tore Nordtun og Helga Pedersen, fra Fremskrittspartiet, Jan Arild Ellingsen, Morten Høglund, Siv Jensen, Peter N. Myhre og Karin S. Woldseth, fra Høyre, Peter Skovholt Gitmark, Ivar Kristian-

sen og lederen Ine M. Eriksen Søreide, fra Sosialistisk Venstreparti, Bård Vegar Solhjell, fra Senterpartiet, Trygve Slagsvold Vedum, og fra Kristelig Folkeparti, Dagfinn Høybråten, viser til representantforslaget der det foreslås at regjeringen bes sørge for at det utføres uavhengige evalueringer av norske bistandsprosjekter og at regjeringen arbeider aktivt i relevante internasjonale fora for å øke oppslutningen om uavhengige evalueringer i bistanden.

Komiteen deler forslagsstillernes syn om at løpende, grundige og uavhengige evalueringer av bistandsprosjekter er viktig for å sikre og kunne dokumentere at bistanden virker etter hensikten og at midlene brukes mest mulig effektivt. Evalueringer er også viktig for å kunne samle erfaringer og lære av eventuelle feil.

Komiteen viser til at det foregår en løpende evaluering av bistanden gjennom Evalueringsavdelingen i NORAD som baserer sitt arbeid på en egen instruks, hvor det bl.a. heter at:

«Evalueringer skal utføres av eksterne fagmiljøer som er nøytrale og uavhengige av kontroll fra dem som har ansvar for planlegging og gjennomføring av vedkommende tiltak.»

Komiteen viser til brev fra statsråden, der det redegjøres for at Evalueringssenheten gjennomfører om lag 10 evalueringer i året, basert på toårige rullende planer og der det legges særlig vekt på å følge opp prosjekter som er omfattende eller spesielt risikofylte.

Komiteen viser til at alle evalueringer blir gjort av uavhengige konsulenter og forskere som velges etter en internasjonal anbudsrunde og at departementet ikke kan instruere eller påvirke denne delen

av NORADs virksomhet. Informasjon om anbudsprosessen, mandater og rapporter ligger åpent tilgjengelig på NORADs hjemmesider og kan således ettergås av alle som måtte ønske det. Komiteen vil understreke at en slik åpenhet i hele prosessen er viktig.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser også til Riksrevisjonens forvaltningsgjennomganger, som er en sentral del av evaluerings- og læringsarbeidet, OECD/DACs periodiske «Peer reviews», hvor norsk bistandsarbeid vurderes av andre lands bistandsekspertter, og «Mid-Term-Reviews» samt andre typer gjennomganger og evalueringer.

Flertallet viser til at Sverige og Storbritannia har valgt evalueringsenheter som ligger utenfor bistandsorganet, men at erfaringsgrunnlaget foreløpig er for begrenset til å vurdere om dette i større grad sikrer uavhengighet enn andre modeller, samtidig som evalueringenes relevans i tilstrekkelig grad ivaretas.

Flertallet viser til at Norge deltar aktivt i en rekke internasjonale fora som evaluerer internasjonal bistand, og vil understreke betydningen av dette arbeidet for å sikre at evaluering blir en integrert del av den løpende utviklingen av bistands- og utviklingsarbeid både i bilaterale og multilaterale prosjekter.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre ser viktigheten og nytten av den evalueringen NORAD selv foretar. Disse medlemmer mener imidlertid at dette ikke er nok. Det bør foretas uavhengig evaluering i tillegg. Dette vil kunne øke kvaliteten på bistandsarbeidet ved at feil og mislykkede strategier vil kunne rettes opp raskt. Det vil også øke effektiviteten på bistandsarbeidet ved at vellykkede tiltak vil kunne danne mønster for nye prosjekter. Til sammen vil dette øke legitimiteten til norsk bistandsarbeid.

Dette er viktig, ikke minst fordi bistandsmidlene er en av de største enkeltpostene i statsbudsjettet, og har i de senere årene ligget på rundt 27 mrd. kroner årlig.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det utføres uavhengige evalueringer av norske bistandsprosjekter.»

«Stortinget ber regjeringen arbeide aktivt i relevante internasjonale fora for å øke oppslutningen om uavhengige evalueringer i bistanden.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sørge for at det utføres uavhengige evalueringer av norske bistandsprosjekter.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen arbeide aktivt i relevante internasjonale fora for å øke oppslutningen om uavhengige evalueringer i bistanden.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råder Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 8:17 S (2011–2012) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Peter N. Myhre, Morten Høglund, Karin S. Woldseth, Jan Arild Ellingsen og Siv Jensen om krav om uavhengige evalueringer av bistanden – vedlegges protokollen.

Oslo, i utenriks- og forsvarskomiteen, den 8. februar 2012

Ine M. Eriksen Søreide

leder

Stein Erik Lauvås

ordfører